

Correctievoorschrift VWO

2008

tijdvak 2

management & organisatie

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.

- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
  - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
  - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
  - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.

- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 67 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken. Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van twee punten per opgave.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1

1 maximumscore 1

Massacommunicatie, want er wordt niet een geselecteerde doelgroep benaderd.

2 maximumscore 2

voorbeelden van juiste antwoorden:

- Smit maakt gebruik van de expertise van City Profs die de medewerker heeft beoordeeld.
- Minder administratieve kosten met betrekking tot de loonadministratie, want dit loopt via City Profs.
- De detacheringsovereenkomst loopt net zo lang als Smit behoefte heeft aan de medewerker.

3 maximumscore 2

Constante kosten want City Profs betaalt een vaste beloning per periode aan Jan (Jan heeft een vast dienstverband).

Opgave 2

4 maximumscore 2

$$\frac{(20.970 - 5.850)}{36} \times 3 = \text{€ } 1.260,-$$

5 maximumscore 3

$$\frac{(148,05 \times 2)}{3} + \frac{3.036}{12} = \text{€ } 351,70$$

Toelichting:

AdVerTi krijgt op basis van criteria a en b 1 parkeervergunning.

Op basis van criterium d ontvangt zij nog 1 volgende parkeervergunning.

Zij zal voor 1 auto in parkeergarage Wolvenplein een parkeerplaats moeten huren.

6 maximumscore 3

$$1.260 + 351,70 + \frac{828}{36} \times 3 + 81 \times \frac{3}{3} + \frac{468}{12} \times 3 + 45 \times 3 =$$

$$1.260 + 351,70 + 69 + 81 + 117 + 135 = \text{€ } 2.013,70$$

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 1

Eigen auto's maken het mogelijk om eigen reclame-uitingen te voeren, dat kan bij Green Wheels niet.

8 maximumscore 1

Green Wheels probeert daarmee een betere benutting van haar wagenpark te bereiken (zodat een kleiner maar intensiever benut wagenpark volstaat).

9 maximumscore 2

Bij autohuren zijn de constante kosten relatief laag, maar de variabele kosten per eenheid hoog (kilometerprijs en uurtarief). Bij autobezit zijn de constante kosten hoog, maar de variabele kosten per eenheid relatief laag. Autohuren is dus met name voordelig als het aantal kilometers en daarmee het aantal uren (beide bepalen de variabele kosten) beperkt zijn.

10 maximumscore 4

Stel Y = aantal klanten per maand.

Kosten 'personal' abonnement:

$$3 \times 5 + 2,5 \times 5 \times Y + 100 \times 0,10 \times Y = 15 + 22,5Y$$

Kosten 'bel & rij':

$$100 + 2,5 \times 4 \times Y + 100 \times 0,10 \times Y - 400 \times 0,10 = 60 + 20Y$$

$$15 + 22,5Y > 60 + 20Y$$

$$Y > 18 \text{ klanten per maand}$$

Opmerking

Als er wordt gerekend met 1 personal abonnement, dan 1 punt in mindering brengen.

11 maximumscore 2

Benzinekosten zijn in beide alternatieven gelijk, dus blijven buiten beschouwing.

Het totaal aantal klanten is $3 \times 30 = 90$, dus is het 'bel & rij' abonnement goedkoper. Autohuren kost dan maandelijks: $60 + 20 \times 90 = € 1.860,-$

Auto aanschaf kost maandelijks € 2.013,70 (zie vraag 6),

dus alternatief b, 'autohuren', is het goedkoopste alternatief en hiervoor zal AdVerTi kiezen.

Opgave 3

---

12 maximumscore 2

De solvabiliteit van het grootbedrijf is hoger dus is er relatief meer eigen vermogen ten opzichte van het totaal vermogen dan bij het kleinbedrijf. (Het eigen vermogen is buffervermogen, dus loopt de bank minder risico bij de kredietverstrekking).

13 maximumscore 1

voorbeelden van goede antwoorden zijn:

- opruimen van incurante producten
- liquideren van de onderneming

14 maximumscore 2

De current ratio verslechtert, omdat de posten kas/debiteuren met een geringer bedrag toenemen dan het bedrag waarmee de post voorraad afneemt.

15 maximumscore 2

voorbeelden van goede antwoorden zijn:

- groothandel
- detailhandel
- autosector

Deze bedrijfstakken houden in het algemeen grote voorraden aan ten opzichte van de overige vlottende activa.

Opgave 4

---

16 maximumscore 2

$$\text{nacalculatorisch budget: } 50.000 \times \frac{1.840}{1.000} = \text{€ } 92.000,-$$

$$\text{werkelijke kosten (37.400 + 29.450 + 30.000) } \underline{\text{€ } 96.850,-}$$

$$\text{budgetresultaat } \text{€ } 4.850,- \text{ nadelig}$$

17 maximumscore 2

efficiencyverschil:

$$(50.000 \times 0,04 - 2.200) \times 17,50 = \text{€ } 3.500,- \text{ nadelig}$$

18 maximumscore 2

prijsverschil:

$$(45 \times 620 - 29.450) = \text{€ } 1.550,- \text{ nadelig}$$

Opgave 5

19 maximumscore 2

De verschillende typen schepen worden ingezet in zeer uiteenlopende sectoren (chemie, metaal, oliewinning etcetera) waardoor de winst gestabiliseerd kan worden bij tegenvallers in één bepaalde sector.

20 maximumscore 2

voorbeelden van goede antwoorden:

- Rompbevrachting, want daar is sprake van langdurige verhuur in tegenstelling tot de tijdelijke verhuur bij tijdbevrachting.
- Rompbevrachting, want bij tijdbevrachting is er het risico van weinig vraag naar het schip waardoor de verhuurtarieven kunnen gaan dalen.
- Rompbevrachting, want onvoorziene onderhoudskosten (motorstoring, verscherpte milieu-eisen) komen voor rekening van de huurder in tegenstelling tot tijdbevrachting waar ze voor rekening van de verhuurder komen.

21 maximumscore 2

voorbeelden van goede antwoorden:

- Overtollige liquide middelen kunnen aangewend worden om het rekening-courantkrediet boetevrij af te lossen; op de hypothecaire lening kan alleen extra afgelost worden na betaling van een boete.
- Bij een dalende marktrente dalen de interestkosten van het rekening-courantkrediet, maar liggen de interestkosten van de hypothecaire lening vast.
- De huidige rentevoet rekening-courantkrediet ligt lager dan de rentevoet van de hypothecaire lening.
- Een aflossing op het rekening-courantkrediet is opnieuw op te nemen.

22 maximumscore 3

- criterium 1 2
  - Er zijn voldoende groeikansen, want de ook in Europa toenemende industriële productie leidt tot een toename van vervoer van gas over water en in Europa is slechts een beperkt aantal gastankers actief en vindt nauwelijks nieuwbouw plaats.
  - Een gastanker vaart minimaal:
 $4 \times 6 \times 12 = 288 \text{ dagen} > 280 \text{ dagen}$.
- criterium 2 1
  - Benodigd eigen vermogen:
 $3.501.600 - 1.650.000 - 450.000 = \text{€ } 1.401.600 < \text{€ } 1.500.000$

Aan beide criteria wordt voldaan.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 4

- interestkosten hypothecaire lening:
jaarlijkse aflossing: $\frac{1.650.000}{6} = 275.000$ 1
- $1.650.000 \times 0,051 \times \frac{4}{12} + (1.650.000 - 275.000) \times 0,051 \times \frac{8}{12} =$
74.800 2
- interestkosten rekening-courantkrediet:
 $450.000 \times 0,042 = 18.900$
totale interestkosten: $74.800 + 18.900 = \text{€ } 93.700$ 1

24 maximumscore 3

Opbrengsten:		
Huuropbrengst		€ 648.000,-
Kosten:		
Afschrijvingskosten	€ 408.600,-	
Interestkosten vreemd vermogen	€ 93.700,-	
Overige kosten	<u>€ 16.200,-</u>	
		<u>€ 518.500,-</u>
Winst voor belasting		€ 129.500,-
Vennootschapsbelasting		<u>€ 30.600,-</u>
Winst na belasting		€ 98.900,-

Toelichting:

huuropbrengst	360×1.800	=	648.000
afschrijving		=	408.600
interestkosten vreemd vermogen		=	93.700
overige kosten	$0,025 \times 648.000$	=	<u>16.200</u>
winst voor belasting		=	129.500
vennootschapsbelasting			
	$25.000 \times 0,20 + 35.000 \times 0,235 + 69.500 \times 0,25$	=	<u>30.600</u>
winst na belasting		= €	98.900

25 maximumscore 2

Jaarlijks wordt op interest bespaard: $275.000 \times 5,1\% = 14.025$
Minder interest betekent een toename van verschuldigde
vennootschapsbelasting van 25% van de besparing.
Dus uiteindelijk neemt de winst na belasting toe met:
 $14.025 \times 75\% = \text{€ } 10.518,75$

26 maximumscore 2

Er moet voor 1 mei 2012 € 3.501.600 worden terugverdiend. Dit wordt niet gerealiseerd.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

27 maximumscore 3

criterium 4:

- In 2009 bedraagt het rendement op het geïnvesteerde vermogen:

$$\frac{98.900}{1.401.600} = 7,06\%.$$
- Aangezien in de jaren 2010 en volgende de winst na belasting stijgt en het eigen vermogen gelijk blijft, zal het rendement op het geïnvesteerde vermogen stijgen en steeds boven het minimum van 7% liggen.

Aan criterium 1, 2 en 4 wordt voldaan, maar aan criterium 3 niet, dus zal Aquina niet investeren in het schip Gas Pioneer.

Opgave 6

---

28 maximumscore 1

de introductiefase

29 maximumscore 1

Fabrikantenmerk of A-merk

30 maximumscore 2

- Door het beperkte aanbod in relatie tot de vraag 1
- Er is geen concurrerend product 1

Opgave 7

---

31 maximumscore 2

bedrag op de spaarrekening op 1 januari 2008:

$$\frac{676,18}{0,0375} = 18.031,47 + 676,18 = € 18.707,65$$

32 maximumscore 2

bedrag op de spaarrekening op 1 januari 2002:

$$18.707,65 \times 1,0375^{-6} = € 15.000,-$$

$$\text{gekweekte interest: } 18.707,65 - 15.000 = € 3.707,65$$

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per school in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 20 juni 2008 naar Cito.

6 Bronvermeldingen

---

opgave 1	Metro, 28 februari 2007
opgave 2	Cito, gemeente Utrecht (gewijzigd), Green Wheels
opgave 3	Financiering MKB
opgave 6	De Telegraaf, 15 maart 2007(gewijzigd)